

Dette innholdet er hentet fra www.agropub.no

Erik Rosnes og Hans Kristian Teien samarbeider om jord og før. Foto: Anita Land

Økonaboene i Sande

Publisert: 14. mai 2018 | Oppdatert: 28. mai 2018 kl. 10:59

Forfatter: Anita Land (<mailto:anita.land@norsok.no>)

Erik Rosnes driver stort med økologiske krydderplanter og grønnsaker, Hans Kristian Teien med mjølkekyr, ungdyr og korn. De har en felles interesse for jord, kretsløp og økologisk landbruk. Naboene i Sande vet å sette pris på hverandre.

Sande kommune i Vestfold, kjent for Økofestivalen og sine driftige økobønder, har de seinere åra hatt stor tilflytting og utbygging. Rosnes Gårdsdrift AS og Vestre Teien Gård ligger et steinkast unna Sande stasjon.

Erik Rosnes i Rosnes Produksjon og Rosnes Gårdsdrift AS har ti mål med urter i drivhus og 1000 mål grønnsaker på friland. Grønnsakene er dyrka på oppdrag fra Coop Norge.

-At vi har levering og pakking i gårdspakkeri for Coop er helt avgjørende for oss, sier Rosnes. Han forteller at gården ble Debio-godkjent i 1987. Rosnes pakker grønnsaker hele året. Når de ikke har egne pakker de for andre leverandører til Coop.

-Jeg har ti års erfaring med produksjon av krydder, og et helt livs erfaring med produksjon av grønnsaker. Faren min drev med produksjon av grønnsaker og jeg drev selv konvensjonelt frem til 1987. Produksjon av økologisk grønnsaker og krydder var «upløyd mark» og vi har gjort mye av jobben selv, sier Rosnes, som måtte til Danmark for å få tilgang på riktig kompetanse. Han mener at kompetansen i det økologiske miljøet i Norge er altfor oppsplitta.

Hver dag henter Hans Kristian Teien et par kasser med kasserte grønnsaker som han gir til kyrne. Betalinga for dette er fast gjødsel som naboen Erik Rosnes bruker på grønnsakene. Foto: Anita Land

Samarbeid og livet i jorda

Rosnes Gårdsdrift AS og Vestre Teien Gård samarbeider om både jord og annet.

-Vi er begge avhengig av livet i jorda og god jordkultur. Derfor bytter vi på å drive rundt 100 mål jord hvert år, forteller Erik Rosnes og Hans Kristian Teien. Det gjør at begge får et godt vekstskifte, bedre næringstilgang og kontroll på ugraset.

Teien satser på kortvarig eng (to-tre år), og pløyer som regel om høsten på flate områder.

-Høstpløying høres ikke så bra ut, men områdene som pløyes er helt flate slik at avrenninga ikke er stor, mener Teien. Han dyrker gras, korn, åkerbønner og luserne. Til sammen driver Teien rundt 700 mål og har en kvote på 250 000 liter melk.

I tillegg til mjølkeproduksjonen fører Teien opp rundt 55 kalver i året. Rundt 30 av disse er oksekalver, som slaktes som mellomkalv.

-Vi har nisjeavtale med Nortura, og nedskjærinegn skjer på et lite lokalt slakteri. Dette har faktisk blitt en avgjørende attåtinntekt, pluss at det er en fin måte for oss å komme i direkte kontakt med forbrukerne, sier Teien.

Jorda på de to gårdene består av leirholdig silt. Ei jord som har godt av gjenlegg med gras, luserne med mer, pluss at det er avgjørende for jordlivet med gjødsel fra husdyr. Jorda har godt av kombinasjonen med husdyrhold og planteproduksjon.

I tillegg til mjølkekyr fører Teien opp rundt 55 kalver. Rundt 30 av disse er oksekalver året som slaktes som mellomkalv. . Foto: Anita Land

Kanaliseringspolitikk

Kanaliseringspolitikken i landbruket er ikke bra for jorda, mener Rosnes. Han mener variasjon mellom husdyr og åkerproduksjon er avgjørende for økologisk planteproduksjon. I tillegg til å bytte jord henter Rosnes husdyrgjødsel i form av talle hos Teien. Tallen legges opp i kompost og brukes på jorda. Rosnes har investert i utstyr for å spre fast gjødsel.

Som bytte for tallen får Teien kasserte grønnsaker.

– Dette er bra fôr for kyrne, mener Teien.

Han har en avdrått på rundt 8 000 liter i året per ku. I fjøset er det automatisk fôrutlegging og mjølkerobot. Han er opptatt av dyrevelferd og bruker mye tid på dyra. Ungdyra går i utmark, mens kviger og kyr går på innmarksbeite om sommeren.

Jord er alt

Jordblandinga Rosnes Produksjon AS og Erik Rosnes bruker til krydderplantene har han utvikla selv.

-Det er ikke bare forskjell på jord, det er himmelvid forskjell på jord!

Rosnes har brukt mye tid på å utvikle sin egen blanding. Dessverre er det ikke godt nok miljø i Norge for å utvikle jordblandinger han er fornøyd med, derfor har han måtte bruke dansk kompetanse for å få nok kunnskap. Jordblandinga han nå har utvikla kommer fra Danmark.

-Vi produserer økologiske urteplanter som kan konkurrere med de konvensjonelle i pris. Dette er vi svært stolte av. Blant annet selges økologisk koriander, basilikum, timian, oregano og flere andre sorter hos Plantasjen.

Fasiten for å få gode krydderplanter i drivhuset er: jord, gjødsel, klima og kontroll på skadegjørere.

– Det mener vi at vi har fått til her i drivhusa hos Rosnes Produksjon på gården Finstad.

Erik Rosnes understreker at det har tatt lang tid å få til. Han mener at uten spesialisering og engasjement i faget hadde det vært vanskelig.

Han driver i tråd med reglene for økologisk produksjon og er opptatt av denne driftsformen. Men for Rosnes er det også avgjørende at det skal gå an å leve av bedrifta og levere varene i rett tid. Gartneriet på 10 mål har til sammen fem-sju ansatte gjennom hele året.

Erik Rosnes har måttet bruke dansk kompetanse for å få god nok jord til urtene han dyrke i drivhusa sine. De produserer urter hele året i de 10 mål store drivhusa. Foto: Anita Land

Kontraktdyrking for Coop

Hvert år får Rosnes Gårdsdrift AS bestilling på hva Coop vil ha av grønnsaker og poteter. Vanligvis dyrker Rosnes ca. 100 mål med potet og 200 mål gulrot. Ellers er det flere sorter kål, purre, grønnkål, svartkål, broccoli, reddiker, vårløk, rødbeter, kålrot, pastinakk og brekkbønner med mer på de andre 700 målne.

De har også et gårdspakkeri der de pakker grønnsaker.

-Gårdspakkeriet er en svært viktig del av virksomheta vår. Mister vi det kan det være kroken på døra, mener Erik Rosnes. Her pakker de rundt 1,5 tonn grønnsaker hver dag.

Mekaniserte økologer

Maskinparken til Rosnes Gårdsdrift AS er stor og spesialisert.

-Så stor maskinpark må vi ha for å drive effektivt, sier Erik Rosnes

Det økologiske markedet vokser sakte og sikkert, men det er også viktig med produktutvikling. Et eksempel er rotmix-pakkene som selges hos Coop. Det er et svært populært produkt.

-I fjor solgte vi 17 000 tonn «rotmix», forteller Rosne

-Vi er opptatt av jordliv og økologi, men vi kan ikke løse alle problemene, sier økobøndene i Sande, men legger til at de gjerne ser at det skjer utvikling i mer klimavennlig og miljøvennlig retning. De etterlyser alternativer for bruk av miljøvennlig energi, duk, pakking i pakking i plast, mindre torvbruk med mer.

-Jeg skal gjøre mitt, men jeg håper at gjennom samarbeid mellom det konvensjonelle og det økologiske landbruket kan alle bli bedre, sier Rosnes til slutt

Rotmix har blitt et svært populært produkt. Foto: Anita Land

Feil eller mangler i artikkelen? Kontakt oss på agropub@norsok.no

